

PORNAINEN / Uurastajantien asemakaavamuutos

14.1.2019

Yhteenveto osallisten kuulemisesta sekä kaavoittajan vastineet ehdotusvaiheessa saatuun palautteeseen

Osallinen ja tiivistelmä palautteesta	Vastine
1. Uudenmaan liiton lausunto, 3.12.2018	
<p>1.1</p> <p>Uudenmaan liitto antoi toimiston lausunnon Uurastajantien asemakaavan muutoksen luonnoksesta. Kannanottoa asemakaavan muutoksen seudullisesta vaikutuksesta ei voitu antaa ympäristövaikutusten arvioinnin keskeneräisyyden vuoksi.</p> <p>Kaavamuutos mahdollistaa Seveso II -direktiivin mukaisen suuronnettomuuslaitoksen sijoittamisen kaava-alueelle. Laitokseen sijoitettavien aineiden määrille määritetyt minimisuojaetäisyydet täyttyvät. Tukesin lausunnon mukaan laitoksen toiminnalle on haettava lupa vaarallisten kemikaalien käsittelyn ja varastoinnin valvonnasta annetun valtioneuvoston asetuksen mukaisesti.</p>	<p>1.1</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
2. Porvoon kaupunki, Terveysturvallisuuslautakunta, 18.12.2018	
<p>2.1</p> <p>Asemakaavalla luodaan edellytykset korttelialueen käyttötarkoituksen muuttamiselle toimitilarakennusten alueesta teollisuusalueeksi. Asemakaavaan on merkitty teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen. Alueelle on suunnitteilla aerosolitehdas. Toiminta on luonteeltaan sellaista, että se edellyttää Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) ohjeiden mukaan toiminnan laadun osoittavan asemakaavamerkin. Asemakaavamuutoksen yhteydessä aerosolitehtaalle haetaan ympäristölupaa. Lähimmät asuinrakennukset sijaitsevat luoteispuolella 200m etäisyydellä. Rakennukset sijoittuvat asemakaava-alueen välittömään läheisyyteen. Suunnittelualue ei sijaitse pohjavesialueella.</p>	<p>2.1</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>Ympäristövaikutusten arvoitiselostuksessa on päädytty siihen, että toiminta ei ympäristönsuojelulain mukaan edellytä ympäristölupaa.</p>

<p>Kaava-aineiston mukaan aerosolituotteiden valmistuksesta ei aiheudu päästöjä ilmaan. Alustavan arvion mukaan aerosolitehtaan toiminta ei aiheuta merkittäviä melu- ja värinävaikutuksia.</p> <p>Alueelle on suunniteltu ja osittain rakennettu yhdyskuntateknistä verkostoa, kuten vesihuolto- ja sähköverkostoa sekä katualueita.</p> <p>Kaavamääräyksissä on otettu huomioon radonturvallinen rakentaminen ja hulevesien hallinta.</p> <p>2.2 Terveydensuojelijaostolla ei ole asiasta huomauttamista.</p>	<p>2.2 Merkitään tiedoksi.</p>
<p>3. Museovirasto, 19.12.2018</p>	
<p>3.1 Pornaisten kunta on pyytänyt Museovirastolta lausuntoa Uurastajantien asemakaavan muutosehdotuksesta. Museovirasto ottaa kaavahankkeeseen kantaa arkeologisen kulttuuriperinnön osalta ja toteaa siitä seuraavan.</p> <p>Suunnittelualue sijaitsee Pornaisissa Uurastajantiellä, Järvenpääntien varrella lähellä Sipoon kunnan rajaa. Alue on osa Pornaisten Portin yritysalueita. Suunnittelualueen pinta-ala on noin 1,7 ha.</p> <p>Kaava-alueelta tai sen läheisyydestä ei tunneta muinaismuistolain (295/1963) tarkoittamia ja rauhoittamia kiinteitä muinaisjäännöksiä tai muuta arkeologista kulttuuriperintöä. Museovirastolla ei ole huomautettavaa kaavaehdotukseen.</p> <p>Rakennetun kulttuuriympäristön ja maiseman osalta asiasta lausuu Museoviraston ja Itä-Uudenmaan maakuntamuseon välisen yhteistyösopimuksen perusteella Itä-Uudenmaan maakuntamuseo.</p>	<p>3.1 Merkitään tiedoksi.</p>
<p>4. Porvoon museon lausunto, 10.1.2019</p>	
<p>4.1 Porvoon museo / Itä-Uudenmaan maakuntamuseo on tutustunut Pornaisten Uurastajantien asemakaavamuutosehdotukseen, ja toteaa lausuntonaan seuraavan.</p>	<p>4.1 Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>

<p>Asemakaavan muutoksella luodaan edellytykset korttelialueen käyttötarkoituksen muuttamiselle toimitilarakennusten alueesta teollisuusalueeksi. Alueelle on suunnitteilla aerosolitehdas. Toiminta on luonteeltaan sellaista, että se edellyttää Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (TUKES) ohjeiden mukaan toiminnan laadun osoittavan asemakaavamerkinnän. Tästä johtuen päivitetään voimassa oleva asemakaava. Asemakaavamuutoksen vaikutusten arviointi pohjautuu YVA-menettelyn yhteydessä laadittaviin selvityksiin.</p> <p>Suunnittelualue sijaitsee Pornaisissa Uurastajantiellä, Järvenpääntien varrella lähellä Sipoon kunnan rajaa. Alue on osa Pornaisten Portin yritysalueita.</p> <p>Suunnittelualueella tai sen läheisyydessä ei sijaitse valtakunnallisesti tai maakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita tai rakennettuja kulttuuriympäristöjä</p> <p>Alueen luonne säilyy teollisuus- ja yritysalueena. Asemakaavamuutos ei aiheuta olennaisia muutoksia taajamakuvaan voimassa olevaan asemakaavaan verrattuna.</p> <p>4.2</p> <p>Porvoon museolla ei ole asemakaavamuutoksesta huomautettavaa toimialaansa - maisemaan ja kulttuuriympäristöön - liittyvistä asioista.</p> <p>Arkeologisen kulttuuriperinnön osalta toimivaltainen viranomainen on Museovirasto</p> <p>Itä-Uudenmaan maakuntamuseon ja Museoviraston välisen yhteistyösopimuksen nojalla.</p>	<p>4.2</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>5. Uudenmaan Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, 9.1.2019</p>	
<p>5.1</p> <p>ELY-keskus on antanut kaavaluonnoksesta lausuntonsa 20.6.2018.</p> <p>Alue on osa Pornaisten Portin yritysalueita. Asemakaavan muutoksella luodaan edellytykset korttelialueen käyttötarkoituksen muuttamiselle toimitilarakennusten alueesta (KTY) teollisuusalueeksi (T/kem). Alueelle on</p>	<p>5.1</p> <p>Ei aiheuta toimenpiteitä.</p>

<p>suunnitteilla aerosolitehdas. Asemakaavamuutoksen vaikutusten arviointi pohjautuu YVA-menettelyn yhteydessä laadittuihin selvityksiin.</p> <p>5.2</p> <p>Kaavan yleiset määräykset ovat hulevesien käsittelyn osalta asianmukaiset, mutta ELY -keskus muistuttaa, että rakennuslupavaiheessa tulee tienpidon tehtävistä vastaavaa viranomaista vielä kuulla naapurina etenkin kiinteistön hulevesien johtamisen kannalta. ELY -keskuksella ei ole muuta huomautettavaa kaavaehdotuksesta.</p>	<p>5.2</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>
<p>6. Muistutus, 8 hlöä, 9.1.2019</p>	
<p>6.1</p> <p>Nykyistä toimitilarakennusten korttelialuetta KTY ei tule muuttaa T/kem -teollisuus- ja varastorakennusten korttelialueeksi, jolle saa sijoittaa merkittävän, vaarallisia kemikaaleja valmistavan tai varastoivan laitoksen. Vastustamme ehdottomasti T/kem -kaavamuutosehdotusta.</p> <p>Toimitilarakennusten korttelialuetta koskee suunnittelumääräys: alueelle voidaan rakentaa toimistorakennuksia sekä ympäristöhäiriötä aiheuttamattomia teollisuus- ja varastorakennuksia tai niiden yhdistelmiä. Korttelialueelle ei saa sijoittaa laitosta, joka aiheuttaa ympäristöä häiritsevää melua, tärinää, ilman pilaantumista tai muuta häiriötä.</p> <p>6.2</p> <p>Uudenmaan liitto kommentoi (18.6.18): asemakaavan muutoksen toiminta poikkeaa oleellisesti alueen maankäytön suunnittelua ohjaavan yleiskaavan käyttötarkoituksesta.</p>	<p>6.1</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p> <p>6.2</p> <p>Asemakaavamuutos poikkeaa alueen yleiskaavasta. Voimassa olevassa yleiskaavassa alue on osoitettu teollisuusalueeksi, jolla ympäristö aiheuttaa toiminnan laadulle erityisiä vaatimuksia (TY). Merkinän lähtökohtana on ollut Järvenpääntien tienäkymien sekä maiseman huomioiminen osana tarkempaa suunnittelua siten, että alueesta muodostuu edustava ja huoliteltu yritysalue. Tavoitteena on välttää mm. hallitsematonta varastointia ja ympäristön muodostumista epäsiistiksi. Näin varmistetaan alueen säilyminen houkuttelevana teollisuusalueena sekä sen kehittäminen Pornaisten yritystoiminnan "käyntikorttina". Yleiskaavan asettamat tavoitteet on huomioitu asemakaavamuutoksessa</p>

6.3

Neuvoston direktiivi 2012/18/EU vaarallisista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta:

"Suurimpia tuotantolaitoksia koskevan Seveso-direktiivin 4. periaate on, että vaaralliset kohteet sijoitetaan erilleen muusta toiminnasta. Suuronnettomuusvaaralliset laitokset tulisi siten ensisijaisesti sijoittaa teollisuusympäristöön tai kauas rakennetuista alueista. Samaa periaatetta kannattaa soveltaa pienempiinkin kohteisiin erityisesti, jos niiden toiminnasta on mahdollista aiheutua vaaraa ympäristölle."

Alueella on siis tällä hetkellä toimitilarakennusten korttelialue KTY ja vieressä 6 kiinteistön asuinalue.

"Tuotantolaitosten sijoituksessa tulee ottaa huomioon niiden aiheuttama vaara ympäröivälle asutukselle, luonnolle tai muulle toiminnalle ja toisaalta ympäristössä harjoitettavasta toiminnasta aiheutuva, onnettomuusriskiä kasvattava vaara. Etäisyyden tulee olla riittävä erityisesti sellaisiin kohteisiin, joissa voi olla ihmisiä."

6.4

Sipoon Sanomat 2.3.2018:

"Tulipalosta nousi sankkaa, tummaa savua, joka näkyi muun muassa koko Nikkilän alueella. Pelastuslaitoksen mukaan oli onni, että tuuli kuljetti savua Martinkylän suuntaan, eikä kohti vieressä olevaa asutusta."

- Etäisyys lähimmän kiinteistön tontin rajalle AT-Tuotteen tontin rajalta on vain n. 150 metriä. Vaarallinen tuotantolaitos tulisi aivan liian lähelle asutusta.

- Kemikaalitehtaan sijoittuminen alueelle lisäisi negatiivista mainetta alueella - kuka nyt kemikaalitehtaan viereen haluaisi muuttaa!? Emme me ainakaan ja eikä moni muukaan.

kaavamääräyksiin: *"Teollisuus- ja varastorakennusten korttelialue on toteutettava Järvenpääntien katunäkymä huomioiden"*.

Asemakaavamuutoksella ei muuteta rakennusoikeuden määrää tai rakennusten sijoittumista.

6.3

Valtioneuvoston asetuksessa 858/2012 on määritelty minimisuojaetäisyydet erikokoisille maapeitteisille ja maanalaisille nestekaasusäiliöille. Esimerkiksi 50 ja alle 200 tonnia nestekaasua sisältävän varastosäiliön minimisuojaetäisyydet ovat seuraavat:

- 100 m hoitolaitoksiin
- 50 m kouluihin, hotelleihin, kerrostaloihin, suurmyymälöihin tai vastaaviin rakennuksiin
- 30 m kiinteistön ulkopuolisiin rivitaloihin, omakotitaloihin ja liikenteen solmukohtiin
- 10 m toisen rajaan, yleiseen liikenneväylään ja nestekaasuvaraston toimintaan kuulumattomiin rakennuksiin

Kaavalla osoitettu maankäyttö ja sinne suunniteltu aerosolitehdas täyttävät asetuksen mukaiset minimisuojaetäisyydet.

6.4

Minimisuojaetäisyyksiin on otettu kantaa kohdassa 6.3.

Alueen maine- ja imagotekijöihin vaikuttaa moni seikka. Kaavamuutos ei merkittävästi muuta maankäyttöä suhteessa voimassa olevaan kaavaan. Esimerkiksi rakentamisen määrä ja luonne kaava-alueella eivät ulkoiselta olemukseltaan eroa toimitila- ja varastorakentamisesta. Voimassa olevassa asemakaavassa alueelle on myös osoitettu teollisuusrakennusten korttelialuetta (TY), joten kokonaisuutena Pornaisten portin yritysalueen maineen ei voida katsoa muuttuvan merkittävästi.

Mainittakoon, että "voimassa olevan Pornaisten Portin asemakaavan mukaiselle toimitilarakennusten korttelialueelle (KTY) voidaan rakentaa toimistorakennusten lisäksi ympäristöhäiriöitä aiheuttamattomia

6.5

TUKESIN ONNETTOMUUSTUTKINTARAPORTISSA/AT-Tuotteen tulipalo
2.3.2018 Sipoon tuotantolaitos:

Yrityksellä EI OLLUT sertifioitua laatu-, ympäristö- tai
turvallisuusjohtamisjärjestelmää.

Tukesin määräaikaistarkastuksella 14.2.2013 oli todettu puutteita:

- keinoissa mitata kemikaaliturvallisuuden tasoa.
- korjaustoimenpiteiden kirjauskäytännöissä.
- nestemäisen kemikaalin purkupaikan vuotojen hallinnassa.
- riskinarvioinneissa.
- muutostenhallintaohjeistuksessa.
- ilmanvaihdon riittävyyden varmistamisessa.
- käyttö- ja huolto-ohjeissa.
- työlupakäytännöissä.
- perehdytyksen valvonnassa.
- sisäisessä pelastussuunnitelmassa.
- onnettomuustoimintaan varautumisessa.

Lisäksi on huomioitava, että yritys on määritellyt toimenpiteeksi
onnettomuuden seurausten tai todennäköisyyden pienentämiseksi
työntekijöiden ohjeistuksen ja koulutuksen. Raportin mukaan näitä
koulutuksia EI OLE PIDETTY.

Asetoniputkiston kunto oli riskinarvion mukaan tarkoitus tarkastaa kolmesti
vuodessa, tarkastuslistan mukaan. Tarkistuslistan mukaan edellinen
tarkastus oli tehty syyskuussa 2017. Tukes pyysi tarkastuspöytäkirjat
nähtäväksi, mutta ne olivat AT-Tuotteen mukaan "kadonneet
onnettomuuden yhteydessä" ...?

teollisuus- ja varastorakennuksia tai niiden yhdistelmiä. Korttelialueelle ei
saa sijoittaa laitosta, joka aiheuttaa ympäristöä häiritsevää melua, tärinää,
ilman pilaantumista tai muuta häiriötä." Ympäristövaikutusten arvioinnin
perusteella aerosolitehdas ei aiheuta häiritsevää melua, tärinää, ilman
pilaantumista tai muuta häiriötä.

6.5

Asemakaavamuutoksella ei ohjata laitoksen toimintaan liittyviä
turvallisuustoimenpiteitä. Aerosolitehtaalle haetaan vaarallisten
kemikaalien teollisen käsittelyn ja varastoinnin edellyttämä

lupa eli niin sanottu kemikaalilupa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolta
(Tukes). Kemikaaliluvan osalta Tukes järjestää myös määräaikaista
tarkastuksia, riippuen toiminnan laajuudesta vähintään 1, 3 tai 5 vuoden
välein.

Laitoksen turvallisuuden edistämisestä ja valvonnasta on kerrottu hankkeen
YVA-selostuksessa kohdassa 18. Ympäristöriskit, onnettomuudet ja
häiriötilanteet.

Laitokselle oli perustamisluvan jälkeen myönnetty kaksi lupaa liittyen muutokseen (päätökset 1683/360/95 palavien nesteiden laajentaminen ja 1957/342/2000 toisen nestekaasusäiliön rakentaminen)

Kyseisten päätösten lupahakemuksissa olevissa sijoituspiirroksissa EI OLLUT esitetty täyttöhuone 2:n TÄYTTÖKONETTA. KONEELLE EI OLLUT TUKESIN MUKAAN SIIS HAETTU LUPAA.

Laitokselle oli tehty viimeisimmät palotarkastukset 10.6.2014 ja 12.7.2016.

Molemmilla tarkastuksilla OLII HUOMAUTETTU NESTEKAASUSÄILIÖIDEN (joissa oli yht. yli 5 tonnia nestekaasua) SUOJAUksesta.

Laajamittaista vaarallisten kemikaalien käsittelyä ja varastointia koskee turvallisuusasetus 856/2012.

Asetuksessa 856/2012 OLISI OLLUT VAATIMUS mm. RAKENTEIDEN KEVENTÄMISESTÄ RÄJÄHDYSVAARALLISISSA TILOISSA.

Tukesin edeltäjä Teknillinen tarkastuskeskus oli myöntänyt aerosolien täytölle 12.3.1987 luvan.

Luvan ehtona oli mm. seinien keventäminen siten, että mahdollinen räjähdys aiheuttaa mahdollisimman vähän vahinkoa.

Käyttöönottotarkastus oli pidetty 28.9.1987. Tarkastuspöytäkirjassa EI OLLUT MAININTAA SEINIEN KEVENTÄMISESTÄ.

-Asetonitislaimelle ei ollut rakennettu kohdepoistoa.

-Ilmanvaihtoon tehtyjen muutoksien riskejä ei ollut arvioitu.

-Ilmanvaihtomittausten tuloksista tehtyjä havaintoja ei ollut huomioitu.

-Kaasuhaistelijoiden hälytyskeskuksen huono sijoitus ja kuuluvuus oli tunnistettu, mutta asiaa EI OLLUT KORJATTU.

-Räjähdyksessä muodostuvan paineen vaikutuksia ei ollut arvioitu laitoksen käytön aikana.

-Nestekaasusäiliöiden pääsuluille ei ollut rakennettu kaukokäyttöä. Putkistossa ei ollut liikavirtausventtiiliä pumppujen jälkeen eikä turva-automaatiota.

<p>Onnettomuustutkintaryhmän arvion mukaan pahimmassa mahdollisessa tapauksessa olisivat voineet menehtyä kaikki 6 tuotantotiloissa säännöllisesti työskentelevää henkilöä. Onnettomuudessa loukkaantui yksi henkilö.</p> <p>Onnettomuus olisi voinut levitä suuronnettomuudeksi, mikäli palo olisi päässyt leviämään maanpäällisille nestekaasusäiliöille. Säiliöiden repeytymisestä aiheutuvat heitteet ja lämpösäteily olisivat ulottuneet useiden kymmenien metrien etäisyydelle.</p> <p>AT-Tuote on jo aiheuttanut säännöistä ja turvallisuudesta piittaamattomuudellaan suurta vaaraa ihmisille ja ympäristölle.</p> <p>Haluatteko todella, hyvä kunnanhallitus, että esim. lähimmäisenne työskentelisi näin vaarallisessa kemikaalilaitoksessa, kuten TUKES onnettomuustutkintaraportissaan on kertonut?</p>	
<p>7. TUKES, 8.1.2019</p>	
<p>7.1</p> <p>Turvallisuus- ja kemikaalivirasto(TUKES) on vastaanottanut Pornaisten kunnan lausuntopyynnön, joka koskee Uurastajantielle ehdotettua kaavamuutosta. Kaavamuutosalueelle on tarkoitus rakentaa aerosolitehdas. Yritys on hakenut toiminnalle lupaa Tukesilta. Toiminta tulee hakemuksen mukaan ylittämään toimintaperiaateasiakirjalaitoksen rajan.</p> <p>Laitoksen sijoituksessa on erityisesti huomioitava, että laitos sijoitetaan sellaiselle etäisyydelle asuinalueista, yleisessä käytössä olevista rakennuksista ja alueista, kouluista, hoitolaitoksista, teollisuuslaitoksista, varastoista, liikenneväylistä ja muista ulkopuolisista kohteista niin, ettei ennalta mahdollisiksi arvioitavat räjähdykset, tulipalot tai kemikaalipäästöt eivät aiheuta henkilö-, ympäristö- tai omaisuusvahinkojen vaaraa näissä kohteissa.</p> <p>Kun laitoksessa käsiteltävien vaarallisten kemikaalien määrän ja vaarallisuuden perusteella laskettu suhdeluku ylittää arvon, jonka perusteella laitokselle vaaditaan laadittavaksi toimintaperiaateasiakirja, suosittelee Tukes kiinteistön kaavamerkinnäksi T/Kem -merkintää. Alueelle</p>	<p>7.1</p> <p>Merkitään tiedoksi.</p>

on tällöin mahdollista sijoittaa sellaista teollista toimintaa, josta voi aiheutua kemikaaleista johtuva suuronnettomuusvaara. Jotta merkinnällä on käytännön vaikutuksia, on sen ympäröivien kiinteistöjen kaavamerkinnoissa huomioitava, että riittävä etäisyys täyttyy aiemmin mainittuihin kohteisiin.

Toiminnanharjoittaja on lupahakemuksessaan arvioinut tunnistettujen onnettomuusskenaarioiden seurauksia. Onnettomuuksissa mahdollisesti syntyvä lämpösäteily ja painevaikutukset eivät arvioiden perusteella aiheuta vaaraa yrityksen omistaman kiinteistön ulkopuolelle. Kemikaalivuodot pystytään hakemuksen mukaan hallitsemaan kiinteistön alueella. Näin ollen Tukesilla ei ole huomautettavaa esitetystä asemakaavasta.